॥ मन्दस्मित शतकम् ॥

बध्नीमो वयमञ्जलिं प्रतिदिनं बन्धच्छिदे देहिनां
कन्दर्पागम तन्त्र मूल गुरवे कल्याण केलीभुवे ।
कामाक्ष्या घनसार पुञ्जरजसे कामद्रुह श्चक्षुषां
मन्दार स्तबक प्रभा मदमुषे मन्दस्मित ज्योतिषे ॥ १॥

सध्रीचे नवमल्लिका सुमनसां नासाग्र मुक्तामणेः
आचार्याय मृणाल काण्ड महसां नैसर्गिकाय द्विषे ।
स्वर्धुन्या सह युध्वेन हिमरुचे रर्धासना ध्यासिने
कामाक्ष्याः स्मित मञ्जरी धवलिमा द्वैताय तस्मै नमः ॥ २॥

कर्पूर द्युति चातुरी मतितरा मल्पीयसीं कुर्वती
दौर्भाग्योदय मेव संविदधती दौषाकरीणां त्विषाम् ।
क्षुल्लानेव मनोज्ञ मल्लि निकरा न्फुल्लानपि व्यञ्जती
कामाक्ष्या मृदुल स्मितांशु लहरी कामप्रसूरस्तु मे ॥ ३॥

या पीनस्तन मण्डलोपरि लसत्कर्पूर लेपायते
या नीलेक्षण रात्रिकान्ति ततिषु ज्योत्स्ना प्ररोहायते ।
या सौन्दर्य धुनी तरङ्ग ततिषु व्यालोल हंसायते
कामाक्ष्याः शिशिरी करोतु हृदयं सा मे स्मित प्राचुरी ॥ ४॥

येषां गच्छति पूर्वपक्ष सरणिं कौमुद्वतः श्वेतिमा
येषां सन्तत मारुरुक्षति तुला कक्ष्यां शरच्चन्द्रमाः ।
येषा मिच्छति कम्बुर प्यसुलभा मन्ते वसत्प्रक्रियां
कामाक्ष्या ममतां हरन्तु मम ते हासत्विषा मङ्कुराः ॥ ५॥

आशासीमसु सन्ततं विदधती नैशाकरीं व्याक्रियां
काशाना मभिमान भङ्ग कलना कौशल्य माबिभ्रती ।
ईशानेन विलोकिता सकुतुकं कामाक्षि ते कल्मष-
क्लेशापायकरी चकास्ति लहरी मन्दस्मित ज्योतिषाम् ॥ ६॥

आरूढस्य समुन्नत स्तनतटी साम्राज्य सिंहासनं
कन्दर्पस्य विभो र्जगत्त्रय जय प्राकट्य मुद्रानिधेः ।
यस्याश्चामर चातुरीं कलयते रश्मिच्छटा चञ्चला
सा मन्दस्मित मञ्जरी भवतु नः कामाय कामाक्षि ते ॥ ७॥

शम्भोर्या परिरम्भ सम्भ्रम विधौ नैर्मल्य सीमानिधिः
गैर्वाणीव तरङ्गिणी कृतमृदु स्यन्दां कलिन्दात्मजाम् ।
कल्माषी कुरुते कलङ्क सुषमां कण्ठस्थली चुम्बिनीं
कामाक्ष्याः स्मित कन्दली भवतु नः कल्याण सन्दोहिनी ॥ ८॥

जेतुं हारलतामिव स्तनतटीं संजग्मुषी सन्ततं
गन्तुं निर्मलता मिव द्विगुणितां मग्ना कृपा स्त्रोतसि ।

लब्धुं विस्मय नीयता मिव हरं रागाकुलं कुर्वती
मञ्जुस्ते स्मित मञ्जरी भवभयं मथ्नातु कामाक्षि मे ॥ ९॥

श्वेतापि प्रकटं निशाकर रुचां मालिन्य मातन्वती
शीतापि स्मरपावकं पशुपतेः सन्धुक्षयन्ती सदा ।
स्वाभाव्यादधरा श्रितापि नमता मुच्चै र्दिशन्ती गतिं
कामाक्षि स्फुट मन्तरा स्फुरतु नस् त्वन्मन्दहास प्रभा ॥ १०॥

वक्त्रश्री सरसीजले तरलित भ्रूवल्लि कल्लोलिते
कालिम्ना दधती कटाक्ष जनुषा माधुव्रतीं व्यापृतिम् ।
निर्निद्रामल पुण्डरीक कुहना पाण्डित्य माबिभ्रती
कामाक्ष्याः स्मितचातुरी मम मनः कातर्य मुन्मूलयेत् ॥ ११॥

नित्यं बाधित बन्धु जीव मधरं मैत्रीजुषं पल्लवैः
शुद्धस्य द्विज मण्डलस्य च तिरस्कर्तार मप्याश्रिता ।
या वैमल्यवती सदैव नमतां चेतः पुनीतेतरां
कामाक्ष्या हृदयं प्रसादयतु मे सा मन्दहास प्रभा ॥ १२॥

द्रुह्यन्ती तमसे मुहुः कुमुदिनी साहाय्य माबिभ्रती
यान्ती चन्द्रकिशोर शेखर वपुः सौधाङ्गणे प्रेङ्खणम् ।
ज्ञानाम्भोनिधि वीचिकां सुमनसां कूलंकषां कुर्वती
कामाक्ष्याः स्मित कौमुदी हरतु मे संसार तापोदयम् ॥ १३॥

काश्मीर द्रवधातु कर्दमरुचा कल्माषतां बिभ्रती
हंसौघैरिव कुर्वती परिचितिं हारीकृतै मौक्तिकैः ।
वक्षोजन्म तुषार शैल कटके संचार मातन्वती
कामाक्ष्या मृदुलस्मित द्युतिमयी भागीरथी भासते ॥ १४॥

कम्बोर्वंश परम्परा इव कृपा सन्तान वल्लीभुवः
सम्फुल्ल स्तबका इव प्रसृमरा मूर्ताः प्रसादा इव ।
वाक्पीयूष कणा इव त्रिपथगा पर्याय भेदा इव
भ्राजन्ते तव मन्दहास किरणाः काञ्चीपुरी नायिके ॥ १५॥

वक्षोजे घनसार पत्ररचना भङ्गी सपत्नायिता
कण्ठे मौक्तिक हार यष्टि किरण व्यापार मुद्रायिता ।
ओष्ठ श्रीनि कुरुम्ब पल्लव पुटे प्रेङ्ख त्प्रसूनायिता
कामाक्षि स्फुरतां मदीय हृदये त्वन्मन्दहास प्रभा ॥ १६॥

येषां बिन्दु रिवोपरि प्रचलितो नासाग्र मुक्तामणिः
येषां दीन इवाधि कण्ठ मयते हारः करालम्बनम् ।
येषां बन्धु रिवोष्ठयो ररुणिमा धत्ते स्वयं रञ्जनं
कामाक्ष्याः प्रभवन्तु ते मम शिवोल्लासाय हासाङ्कुराः ॥ १७॥

या जाड्याम्बु निधिं क्षिणोति भजतां वैरायते कैरवैः
नित्यं यां नियमेन या च यतते कर्तुं त्रिणेत्रोत्सवम् ।

बिम्बं चान्द्रमसं च वञ्चयति या गर्वेण सा तादृशी
कामाक्षि स्मित मञ्जरी तव कथं ज्योत्स्नेत्यसौ कीर्त्यते ॥ १८॥

आरुढा रभसात्पुरः पुररिपो राश्लेष णोपक्रमे
या ते मातरुपैति दिव्य तटिनी शङ्काकरी तत्क्षणम् ।
ओष्ठौ वेपयति भ्रुवौ कुटिलय त्यानम्रय त्याननं
तां वन्दे मृदुहास पूरसुषमा मेकाम्रनाथ प्रिये ॥ १९॥

वक्त्रेन्दोस्तव चन्द्रिका स्मिततति र्वल्गु स्फुरन्ती सतां
स्याच्चे द्युक्ति मिदं चकोर मनसां कामाक्षि कौतूहलम् ।
एतच्चित्र महर्निशं यदधिका मेषा रुचिं गाहते
बिम्बोष्ठ द्युमणि प्रभा स्वपि च यद् बिब्बोक मालम्बते ॥ २०॥

सादृश्यं कलशाम्बुधे र्वहति यत्कामाक्षि मन्दस्मितं
शोभामोष्ठ रुचाम्ब विद्रुम भवा मेताद्विदां ब्रूमहे ।
एकस्मा दुदितं पुरा किल पपौ शर्वः पुराणः पुमान्
एतन्मध्य समुद्भवं रसयते माधुर्य रूपं रसम् ॥ २१॥

उत्तुङ्ग स्तन कुम्भ शैल कटके विस्तारि कस्तूरिका-
पत्रश्री जुषि चञ्चलाः स्मितरुचः कामाक्षि ते कोमलाः ।
सन्ध्या दीधिति रञ्जिता इव मुहुः सान्द्राधर ज्योतिषा
व्यालोलामल शारदाभ्र शकल व्यापार मातन्वते ॥ २२॥

क्षीरं दूरत एव तिष्ठतु कथं वैमल्य मात्रादिदं
मातस्ते सहपाठ वीथि मयतां मन्दस्मितै र्मञ्जुलैः ।
किं चेयं तु भिदास्ति दोहनवशा देकं तु संजायते
कामाक्षि स्वय मर्थितं प्रणमता मन्यत्तु दोदुह्यते ॥ २३॥

कर्पूरै रमृतै र्जगज्जननि ते कामाक्षि चन्द्रातपैः
मुक्ताहार गुणै र्मृणाल वलयै र्मुग्धस्मित श्रीरियम् ।
श्रीकाञ्चीपुर नायिके समतया संस्तूयते सज्जनैः
तत्तादृङ्मम ताप शान्ति विधये किं देवि मन्दायते ॥ २४॥

मध्ये गर्भित मञ्जु वाक्य लहरी माध्वी झरी शीतला
मन्दार स्तबकायते जननि ते मन्दस्मि तांशुच्छटा ।
यस्या वर्धयितुं मुहु र्विकसनं कामाक्षि कामद्रुहो
वल्गुर्वीक्षण विभ्रम व्यतिकरो वासन्त मासायते ॥ २५॥

बिम्बोष्ठ द्युति पुञ्ज रञ्जित रुचि स्त्वन्मन्दहास च्छटा ।
कल्याणं गिरि सार्वभौम तनये कल्लोलयत्वाशु मे ।
फुल्लन्मल्लि पिनद्ध हल्लकमयी मालेव या पेशला
श्रीकाञ्चीश्वरि मारमर्दितु रुरो मध्ये मुहु र्लम्बते ॥ २६॥

बिभ्राणा शरदभ्र विभ्रम दशां विद्योतमाना प्यसो
कामाक्षि स्मित मञ्जरी किरति ते कारुण्य धारा रसम् ।

आश्चर्यं शिशिरी करोति जगती श्चालोक्य चैनामहो
कामं खेलति नीलकण्ठ हृदयं कौतूह लान्दोलितम् ॥ २७॥

प्रेङ्खत् प्रौढ कटाक्ष कुञ्ज कुहरे ष्वत्यच्छ गुच्छायितं
वक्त्रेन्दुच्छवि सिन्धु वीचि निचये फेन प्रतानायितम् ।
नैरन्तर्य विजृम्भित स्तनतटे नैचोल पट्टायितं
कालुष्यं कबली करोतु मम ते कामाक्षि मन्दस्मितम् ॥ २८॥

पीयूषं तव मन्थर स्मित मिति व्यर्थैव सापप्रथा
कामाक्षि ध्रुव मीदृशं यदि भवे देतत्कथं वा शिवे ।
मन्दारस्य कथालवं न सहते मथ्नाति मन्दाकिनीं
इन्दुं निन्दति कीर्तितेऽपि कलशी पाथोधि मीर्ष्यायते ॥ २९॥

विश्वेषां नयनोत्सवं वितनुतां विद्योततां चन्द्रमा
विख्यातो मदनान्तकेन मुकुटी मध्ये च संमान्यताम् ।
आः किं जातमनेन हास सुषमा मालोक्य कामाक्षि ते
कालङ्की मवलम्बते खलु दशां कल्माष हीनोऽप्यसौ ॥ ३०॥

चेतः शीतलयन्तु नः पशुपते रानन्द जीवातवो
नम्राणां नयनाध्वसीमसु शरच्चन्द्रा तपोपक्रमाः ।
संसाराख्य सरोरुहाकर खलीकारे तुषारोत्कराः
कामाक्षि स्मर कीर्ति बीज निकरा स्त्वन्मन्दहासाङ्कुराः ॥ ३१॥

कर्मौघाख्य तमः कचा कचिकरान् कामाक्षि संचिन्तये
त्वन्मन्दस्मित रोचिषां त्रिभुवन क्षेमंकरा नङ्कुरान् ।
ये वक्त्रं शिशिरश्रियो विकसितं चन्द्रातपाम्भोरुह-
द्वेषोद् घोषण चातुरी मिव तिरस्कर्तुं परिष्कुर्वते ॥ ३२॥

कुर्युर्नः कुल शैलराज तनये कूलंकषं मङ्गलं
कुन्द स्पर्धन चुञ्चव स्तव शिवे मन्दस्मित प्रक्रमाः ।
ये कामाक्षि समस्त साक्षि नयनं सन्तोषयन्तीश्वरं
कर्पूर प्रकरा इव प्रसृमराः पुंसा मसाधारणाः ॥ ३३॥

कम्रेण स्नपयस्व कर्म कुहना चोरेण मारागम-
व्याख्या शिक्षण दीक्षितेन विदुषा मक्षीण लक्ष्मीपुषा ।
कामाक्षि स्मित कन्दलेन कलुष स्फोटक्रिया चुञ्चुना
कारुण्यामृत वीचिका विहरण प्राचुर्य धुर्येण माम् ॥ ३४॥

त्वन्मन्दस्मित कन्दलस्य नियतं कामाक्षि शङ्कामहे
बिम्बः कश्चन नूतनः प्रचलितो नैशाकरः शीकरः ।
किंच क्षीर पयोनिधिः प्रतिनिधिः स्वर्वाहिनी वीचिका-
बिब्वोकोऽपि विडम्ब एव कुहना मल्लीम तल्लीरुचः ॥ ३५॥

दुष्कर्मार्क निसर्ग कर्कश महस्सम्पर्क तपतं मिलत्
पङ्कं शङ्कर वल्लभे मम मनः काञ्चीपुरालंक्रिये ।

अम्ब त्वन्मृदुलस्मिता मृतरसे मङ्क्त्वा विधूय व्यथां
आनन्दोदय सौध शृङ्ग पदवी मारोढु माकाङ्क्षति ॥ ३६॥

नम्राणां नगराज शेखर सुते नाकालयानां पुरः
कामाक्षि त्वरया विपत्प्रशमेन कारुण्यधाराः किरन् ।
आगच्छन्त मनुग्रहं प्रकटय न्नानन्द बीजानि ते
नासीरे मृदुहास एव तनुते नाथे सुधा शीतलः ॥ ३७॥

कामाक्षि प्रथमान विभ्रम निधिः कन्दर्प दर्प प्रसूः
मुग्धस्ते मृदुहास एव गिरिजे मुष्णातु मे किल्बिषम् ।
यं द्रष्टुं विहिते करग्रह उमे शम्भुस्त्रपा मीलितं
स्वैरं कारयति स्म ताण्डव विनो दानन्दिना तण्डुना ॥ ३८॥

क्षुण्णं केनचिदेव धीर मनसा कुत्रापि नानाजनैः
कर्मग्रन्थि नियन्त्रितै रसुगमं कामाक्षि सामान्यतः ।
मुग्धै र्द्रष्टु मशक्य मेव मनसा मूढसय मे मौक्तिकं
मार्गं दर्शयतु प्रदीप इव ते मन्दस्मित श्रीरियम् ॥ ३९॥

ज्योत्स्ना कान्तिभि रेव निर्मलतरं नैशाकरं मण्डलं
हंसैरेव शरद्विलास समये व्याकोच मम्भोरुहम् ।
स्वच्छैरेव विकस्वरै रुडुगणैः कामाक्षि बिम्बं दिवः
पुण्यैरेव मृदुस्मितै स्तव मुखं पुष्णाति शोभाभरम् ॥ ४०॥

मानग्रन्थि विधुन्तुदेन रभसा दास्वाद्यमाने नव-
प्रेमाडम्बर पूर्णिमा हिमकरे कामाक्षि ते तत्क्षणम् ।
आलोक्य स्मित चन्द्रिकां पुनरिमा मुन्मीलनं जग्मुषीं
चेतः शीलयते चकोर चरितं चन्द्रार्ध चूडामणेः ॥ ४१॥

कामाक्षि स्मित मञ्जरीं तव भजे यस्यास्त्विषा मङ्कुरान्
आपीन स्तनपान लालसतया निश्शङ्क मङ्केशयः ।
ऊर्ध्वं वीक्ष्य विकर्षति प्रसृमरा नुद्दामया शुण्डया
सूनुस्ते बिस शङ्कयाशु कुहना दन्तावल ग्रामणीः ॥ ४२॥

गाढाश्लेष विमर्द सम्भ्रम वशा दुद्दाम मुक्तागुण-
प्रालम्बे कुचकुम्भयो र्विगलिते दक्षद्विषो वक्षसि ।
या सख्येन पिनह्यति प्रचुरया भासा तदीयां दशां
सा मे खेलतु कामकोटि हृदये सान्द्रस्मि तांशुच्छटा ॥ ४३॥

मन्दारे तव मन्थर स्मितरुचां मात्सर्य मालोक्यते
कामाक्षि स्मरशासने च नियतो रागोदयो लक्ष्यते ।
चान्द्रीषु द्युति मञ्जरीषु च महान् द्वेषाङ्कुरो दृश्यते
शुद्धानां कथमीदृशी गिरिसुतेऽतिशुद्धा दशा कथ्यताम् ॥ ४४॥

पीयूषं खलु पीयते सुरजनै र्दुग्धाम्बुधि र्मथ्यते
माहेशैश्च जटा कलाप निगडै र्मन्दाकिनी नह्यते ।

शीतांशुः परिभूयते च तमसा तस्मा दनेतादृशी
कामाक्षि स्मितमञ्जरी तव वचो वैदग्ध्य मुल्लङ्घते ॥ ४५॥

आशङ्के तव मन्दहास लहरी मन्यादृशीं चन्द्रिकां
एकाम्रेश कुटुम्बिनि प्रतिपदं यस्याः प्रभासंगमे ।
वक्षोजाम्बुरुहे न ते रचयतः कांचिद्दशां कौङ्मलीं
आस्याम्भोरुह मम्ब किंच शनकै रालम्बते फुल्लताम् ॥ ४६॥

आस्तीर्णाधर कान्ति पल्लवचये पातं मुहु र्जग्मुषी
मारद्रोहिणि कन्दल त्स्मरशर ज्वालावली र्व्यञ्जती ।
निन्दन्ती घनसार हारवलय ज्योत्स्ना मृणालानि ते
कामाक्षि स्मित चातुरी विरहिणी रीतिं जगाहेतराम् ॥ ४७॥

सूर्यालोक विधौ विकास मधिकं यान्ती हरन्ती तमः
सन्दोहं नमतां निज स्मरणतो दोषाकर द्वेषिणी ।
निर्यान्ती वदनारविन्द कुहरा न्निर्धूत जाड्या नृणां
श्रीकामाक्षि तव स्मित द्युतिमयी चित्रीयते चन्द्रिका ॥ ४८॥

कुण्ठी कुर्युरमी कुबोध घटना मस्मन्मनो माथिनीं
श्रीकामाक्षि शिवंकरा स्तव शिवे श्रीमन्दहासाङ्कुराः ।
ये तन्वन्ति निरन्तरं तरुणिम स्तम्बेर मग्रामणी-
कुम्भ द्वन्द्व विडम्बिनि स्तनतटे मुक्ताकुथा डम्बरम् ॥ ४९॥

प्रेङ्खन्तः शरदम्बुदा इव शनैः प्रेमानिलैः प्रेरिता
मज्जन्तो मदनारि कण्ठ सुषमा सिन्धौ मुहु र्मन्थरम् ।
श्रीकामाक्षि तव स्मितांशु निकराः श्यामायमान श्रियो
नीलाम्भोधर नैपुणीं तत इतो निर्निद्रयन्त्यञ्जसा ॥ ५०॥

व्यापारं चतुराननैक विहृतौ व्याकुर्वती कुर्वती
रुद्राक्ष ग्रहणं महेशि सततं वागूर्मि कल्लोलिता ।
उत्फुल्लं धवलारविन्द मधरी कृत्य स्फुरन्ती सदा
श्रीकामाक्षि सरस्वती विजयते त्वन्मन्दहास प्रभा ॥ ५१॥

कर्पूर द्युति तस्करेण महसा कल्माषय त्याननं
श्रीकाञ्चीपुर नायिके पतिरिव श्रीमन्दहासोऽपि ते ।
आलिङ्गत्यति पीवरां स्तनतटीं बिम्बाधरं चुम्बति
प्रौढं रागभरं व्यनक्ति मनसो धैर्यं धुनीतेतराम् ॥ ५२॥

वैशद्येन च विश्वताप हरण क्रीडा पटीय स्तया
पाण्डित्येन पचेलिमेन जगतां नेत्रोत्सवोत्पादेन ।
कामाक्षि स्मित कन्दलैस्तव तुला मारोढु मुद्योगिनी
ज्योत्स्नासौ जलराशि पोषण तया दूष्यां प्रपन्ना दशाम् ॥ ५३॥

लावण्याम्बुजिनी मृणाल वलयैः शृङ्गार गन्धद्विप-
ग्रामण्यः श्रुति चामरै स्तरुणिम स्वाराज्य तेजोङ्कुरैः ।

आनन्दामृत सिन्धुवीचि पृषतै रास्याब्ज हंसैस्तव
श्रीकामाक्षि मथान मन्दहसितै र्मत्कं मनः कल्मषम् ॥ ५४॥

उत्तुङ्गस्तन मण्डली परिचलन् माणिक्य हारच्छटा-
चञ्चच्छोणिम पुञ्ज मध्य सरणिं मातः परिष्कुर्वती ।
या वैदग्ध्य मुपैति शंकर जटा कान्तार वाटीपतत्
स्वर्वापी पयसः स्मित द्युति रसौ कामाक्षि ते मञ्जुला ॥ ५५॥

सन्नामैक जुषा जनेन सुलभं संसूचयन्ती शनैः
उत्तुङ्गस्य चिरा दनुग्रह तरो रुत्पत्स्यमानं फलम् ।
प्राथम्येन विकस्वरा कुसुमवत् प्रागल्भ्य मभ्येयुषी
कामाक्षि स्मित चातुरी तव मम क्षेमंकरी कल्पताम् ॥ ५६॥

धानुष्काग्र सरस्य लोलकुटिल भ्रूलेखया बिभ्रतो
लीलालोक शिलीमुखं नववय स्साम्राज्य लक्ष्मीपुषः ।
जेतुं मन्मथ मर्दिनं जननि ते कामाक्षि हासः स्वयं
वल्गु र्विभ्रम भूभृतो वितनुते सेनापति प्रक्रियाम् ॥ ५७॥

यन्नाकम्पत कालकूट कबलीकारे चुचुम्बे न यद्-
ग्लान्या चक्षुषि रूषितानल शिखे रुद्रस्य तत्तादृशम् ।
चेतो यत्प्रसभं स्मर ज्वर शिखि ज्वालेन लेलिह्यते
तत्कामाक्षि तव स्मितांशु कलिका हेलाभवं प्राभवम् ॥ ५८॥

सम्भिन्नेव सुपर्वलोक तटिनी वीचीचयै र्यामुनैः
संमिश्रेव शशाङ्क दीप्ति लहरी नीलै र्महानीरदैः ।
कामाक्षि स्फुरिता तव स्मितरुचिः कालाञ्जन स्पर्धिना
कालिम्ना कचरोचिषां व्यतिकरे कांचिद्दशा मश्नुते ॥ ५९॥

जानीमो जगदीश्वर प्रणयिनि त्वन्मन्दहास प्रभां
श्रीकामाक्षि सरोजिनी मभिनवा मेषा यतः सर्वदा ।
आस्येन्दो रवलोकेन पशुपते रभ्येति सम्फुल्लतां
तन्द्रालुस्तद भाव एव तनुते तद्वै परीत्य क्रमम् ॥ ६०॥

यान्ती लोहितिमान मभ्र तटिनी धातुच्छटा कर्दमैः
भान्ती बाल गभस्ति मालि किरणै र्मेघावली शारदी ।
बिम्बोष्ठ द्युति पुञ्ज चुम्बन कला शोणाय मानेन ते
कामाक्षि स्मित रोचिषा समदशा मारोढु माकाङ्क्षते ॥ ६१॥

श्रीकामाक्षि मुखेन्दु भूषण मिदं मन्दस्मितं तावकं
नेत्रानन्दकरं तथा हिमकरो गच्छेद्यथा तिग्मताम् ।
शीतं देवि तथा यथा हिमजलं सन्ताप मुद्रास्पदं
श्वेतं किंच तथा यथा मलिनतां धत्ते च मुक्तामणिः ॥ ६२॥

त्वन्मन्दस्मित मञ्जरीं प्रसृमरां कामाक्षि चन्द्रातपं
सन्तः सन्तत मामनन्त्यमलता तल्लक्षणं लक्ष्यते ।

अस्माकं न धुनोति ताप मधिकं धूनोति नाभ्यन्तरं
ध्वान्तं तत्खलु दुःखिनो वयमिदं केनोति नो विद्महे ॥ ६३॥

नम्रस्य प्रणय प्ररूढ कलह च्छेदाय पादाब्जयोः
मन्दं चन्द्रकिशोर शेखरमणेः कामाक्षि रागेण ते ।
बन्धूक प्रसव श्रियं जितवतो बंहीयसीं तादृशीं
बिम्बोष्ठस्य रुचिं निरस्य हसित ज्योत्स्ना वयस्यायते ॥ ६४॥

मुक्तानां परिमोचनं विदधत स्तत्प्रीति निष्पादिनी
भूयो दूरत एव धूत मरुत स्तत्पालनं तन्वती ।
उद्भूतस्य जलान्तरा दविरतं तद्दूरतां जग्मुषी
कामाक्षि स्मित मञ्जरी तव कथं कम्बोस्तुलामश्नुते ॥ ६५॥

श्रीकामाक्षि तव स्मित द्युतिझरी वैदग्ध्य लीलायितं
पश्यन्तोऽपि निरन्तरं सुविमलं मन्या जगन्मण्डले ।
लोकं हासयितुं किमर्थ मनिशं प्राकाश्य मातन्वते
मन्दाक्षं विरहय्य मङ्गलतरं मन्दार चन्द्रादयः ॥ ६६॥

क्षीराब्धे रपि शैलराज तनये त्वन्मन्दहासस्य च
श्रीकामाक्षि वलक्षिमोदयनिधेः किंचिद्भिदां ब्रूमहे ।
एकस्मै पुरुषाय देवि स ददौ लक्ष्मीं कदाचित्पुरा
सर्वेभ्योऽपि ददात्यसौ तु सततं लक्ष्मीं च वागीश्वरीम् ॥ ६७॥

श्रीकाञ्चीपुर रत्नदीप कलिके तान्येव मेनात्मजे
चाकोराणि कुलानि देवि सुतरां धन्यानि मन्यामहे ।
कम्पातीर कुटुम्ब चंक्रमकला चुञ्चूनि चञ्चूपुटैः
नित्यं यानि तव स्मितेन्दु महसा मास्वाद मातन्वते ॥ ६८॥

शैत्य प्रक्रम माश्रितोऽपि नमतां जाड्यप्रथां धूनयन्
नैर्मल्यं परमं गतोऽपि गिरिशं रागाकुलं चारयन् ।
लीलालाप पुरस्सरोऽपि सततं वाचंय मान्प्रीणयन्
कामाक्षि स्मित रोचिषां तव समुल्लासः कथं वर्ण्यते ॥ ६९॥

श्रोणी चञ्चल मेखला मुखरितं लीलागतं मन्थरं
भ्रूवल्ली चलनं कटाक्ष वलनं मन्दाक्ष वीक्षा चणम् ।
यद्वैदग्ध्य मुखेन मन्मथ रिपुं संमोहयन्त्यञ्जसा
श्रीकामाक्षि तव स्मिताय सततं तस्मै नम्सकुर्महे ॥ ७०॥

श्रीकामाक्षि मनोज्ञ मन्दहसित ज्योतिष्प्ररोहे तव
स्फीत श्वेतिम सार्वभौम सरणि प्रागल्भ्य मभ्येयुषि ।
चन्द्रोऽयं युवराजतां कलयते चेटीधुरं चन्द्रिका
शुद्धा सा च सुधाझरी सहचरी साधर्म्य मालम्बते ॥ ७१॥

ज्योत्स्ना किं तनुते फलं तनुमता मौष्ण्य प्रशान्तिं विना
त्वन्मन्दस्मित रोचिषा तनुमतां कामाक्षि रोचिष्णुना ।

सन्तापो विनिवार्यते नववयःप्राचुर्य मङ्कूर्यते
सौन्दर्यं परिपूर्यते जगति सा कीर्तिश्च संचार्यते ॥ ७२॥

वैमल्यं कुमुदश्रियां हिमरुचः कान्त्यैव सन्धुक्ष्यते
ज्योत्स्ना रोचिरपि प्रदोष समयं प्राप्यैव सम्पद्यते ।
स्वच्छत्वं नवमौक्तिकस्य परमं संस्कारतो दृश्यते
कामाक्ष्याः स्मित दीधिते र्विशदिमा नैसर्गिको भासते ॥ ७३॥

प्राकाश्यं परमेश्वर प्रणयिनि त्वन्मन्दहास श्रियः
श्रीकामाक्षि मम क्षिणोतु ममता वैचक्षणी मक्षयाम् ।
यद्भीत्येव निलीयते हिमकरो मेघोदरे शुक्तिका-
गर्भे मौक्तिक मण्डली च सरसी मध्ये मृणाली च सा ॥ ७४॥

हेरम्बे च गुहे हर्ष भरितं वात्सल्य मङ्कूरयत्
मारद्रोहिणि पूरुषे सहभुवं प्रेमाङ्कुरं व्यञ्जयत् ।
आनम्रेषु जनेषु पूर्ण करुणा वैदग्ध्य मुत्तालयत्
कामाक्षि स्मित मञ्जसा तव कथंकारं मया कथ्यते ॥ ७५॥

संक्रुद्ध द्विज राजकोऽप्यविरतं कुर्वन्द्विजैः संगमं
वाणीपद्धति दूरगोऽपि सततं तत्साहचर्यं वहन् ।
अश्रान्तं पशु दुर्लभोऽपि कलयन्पत्यौ पशूनां रतिं
श्रीकामाक्षि तव स्मिता मृतरस स्यन्दो मयि स्पन्दताम् ॥ ७६॥

श्रीकामाक्षि महेश्वरे निरुपम प्रेमाङ्कुर प्रक्रमम्
नित्यं यः प्रकटी करोति सहजा मुन्निद्रन् माधुरीम् ।
तत्ताद्दक्तव मन्दहास महिमा मातः कथं मानितां
तन्मूर्ध्ना सुरनिम्नगां च कलिका मिन्दोश्च तां निन्दति ॥ ७७॥

ये माधुर्य विहार मण्टप भुवो ये शैत्य मुद्राकरा
ये वैशद्य दशा विशेष सुभगास्ते मन्दहासाङ्कुराः ।
कामाक्ष्याः सहजं गुणत्रय मिदं पर्यायतः कुर्वतां
वाणी गुम्फन डम्बरे च हृदये कीर्ति प्ररोहे च मे ॥ ७८॥

कामाक्ष्या मृदुलस्मितांशु निकरा दक्षान्तके वीक्षणे
मन्दाक्ष ग्रहिला हिमद्युति मयूखा क्षेप दीक्षाङ्कुराः ।
दाक्ष्यं पक्ष्मलयन्तु माक्षिक गुड द्राक्षाभवं वाक्षु मे
सूक्ष्मं मोक्षपथं निरीक्षितु मपि प्रक्षालयेयु र्मनः ॥ ७९॥

जात्या शीतल शीतलानि मधुरा ण्येतानि पूतानि ते
गाङ्गानीव पयांसि देवि पटला न्यल्पस्मित ज्योतिषाम् ।
एनःपङ्क परम्परा मलिनिता मेकाम्रनाथ प्रिये
प्रज्ञानात्सुतरां मदीय धिषणां प्रक्षालयन्तु क्षणात् ॥ ८०॥

अश्रान्तं परतन्त्रितः पशुपति स्त्वन्मन्दहासाङ्कुरैः
श्रीकामाक्षि तदीय वर्ण समता सङ्गेन शङ्कामहे ।

इन्दुं नाकधुनीं च शेखरयते मालां च धत्ते नवैः
वैकुण्ठै रवकुण्ठनं च कुरुते धूलीचयै र्भास्मनैः ॥ ८१॥

श्रीकाञ्चीपुर देवते मृदुवच स्सौरभ्य मुद्रास्पदं
प्रौढ प्रेमलता नवीन कुसुमं मन्दस्मितं तावकम् ।
मन्दं कन्दलति प्रियस्य वदनालोके समाभाषणे
श्लक्ष्णे कुङ्मलति प्ररूढ पुलके चाश्लोषणे फुल्लति ॥ ८२॥

किं त्रैस्रोतस मम्बिके परिणतं स्रोतश्चतुर्थं नवं
पीयूषस्य समस्त तापहरणं किंवा द्वितीयं वपुः ।
किंस्वित्त्व न्निकटं गतं मधुरिमा भ्यासाय गव्यं पयः
श्रीकाञ्चीपुर नायक प्रियतमे मन्दस्मितं तावकम् ॥ ८३॥

भूषा वक्त्र सरोरुहस्य सहजा वाचां सखी शाश्वती
नीवी विभ्रम सन्ततेः पशुपतेः सौधी दृशां पारणा ।
जीवातु र्मदनश्रियः शशिरुचे रुच्चाटनी देवता
श्रीकामाक्षि गिरामभूमि मयते हासप्रभा मञ्जरी ॥ ८४॥

सूतिः श्वेति मकन्दलस्य वसतिः शृङ्गार सारश्रियः
पूर्तिः सूक्ति झरी रसस्य लहरी कारुण्य पाथोनिधेः ।
वाटी काचन कौसुमी मधुरिम स्वाराज्य लक्ष्म्यास्तव
श्रीकामाक्षि ममास्तु मङ्गलकरी हासप्रभा चातुरी ॥ ८५॥

जन्तूनां जनि दुःख मृत्यु लहरी सन्तापनं कृन्ततः
प्रौढानुग्रह पूर्ण शीतल रुचो नित्योदयं बिभ्रतः ।
श्रीकामाक्षि विसृत्वरा इव करा हासाङ्कुरास्ते हठात्
आलोकेन निहन्यु रन्ध तमस स्तोमस्य मे सन्ततिम् ॥ ८६॥

उत्तुङ्ग स्तन मण्डलस्य विलस ल्लावण्य लीलानटी-
रङ्गस्य स्फुट मूर्ध्व सीमनि मुहुः प्राकाश्य मभ्येयुषी ।
श्रीकामाक्षि तव स्मित द्युति तति र्बिम्बोष्ठ कान्त्यङ्कुरैः
चित्रां विद्रुम मुद्रितां वितनुते मौक्तीं वितानश्रियम् ॥ ८७॥

स्वाभाव्या त्तव वक्त्रमेव ललितं सन्तोष सम्पादनं
शम्भोः किं पुन रञ्चित स्मितरुचः पाण्डित्य पात्रीकृतम् ।
अम्भोजं स्वत एव सर्वजगतां चक्षुः प्रियम्भावुकं
कामाक्षि स्फुरिते शरद्विकसिते कीदृग्विधं भ्राजते ॥ ८८॥

पुम्भि र्निर्मल मानसौ र्विदधते मैत्रीं दृढं निर्मलां
लब्ध्वा कर्मलयं च निर्मलतरां कीर्तिं लभन्तेतराम् ।
सूक्तिं पक्ष्मलयन्ति निर्मलतमां यत्तावकाः सेवकाः
तत्कामाक्षि तव स्मितस्य कलया नैर्मल्य सीमानिधेः ॥ ८९॥

आकर्षन्नयनानि नाकि सदसां शैत्येन संस्तम्भयन्
इन्दुं किंच विमोहयन् पशुपतिं विश्वार्ति मुच्चाटयन् ।

हिंसत्संसृति डम्बरं तव शिवे हासाह्वयो मान्त्रिकः
श्रीकामाक्षि मदीय मानस तमो विद्वेषणे चेष्टताम् ॥ ९०॥

क्षेपीयः क्षपयन्तु कल्मष भया न्यस्माक मल्पस्मित-
ज्योतिर्मण्डल चंक्रमास्तव शिवे कामाक्षि रोचिष्णवः ।
पीडाकर्मठ कर्म घर्म समय व्यापार तापानल-
श्रीपाता नवहर्ष वर्षण सुधा स्रोतस्विनी शीकराः ॥ ९१॥

श्रीकामाक्षि तव स्मितैन्दवमहःपूरे परिस्फूर्जति
प्रौढां वारिधि चातुरीं कलयते भक्तात्मनां प्रातिभम् ।
दौर्गत्य प्रसरास्तमः पटलिका साधर्म्य माबिभ्रते
सर्वं कैरव साहचर्य पदवी रीतिं विधत्ते परम् ॥ ९२॥

मन्दारादिषु मन्मथारि महिषि प्राकाश्य रीतिं निजां
कादाचित्कतया विशङ्क्य बहुशो वैशद्य मुद्रागुणः ।
सातत्येन तव स्मिते वितनुते स्वैरासना वासनाम् ॥ ९३॥

इन्धाने भव वीतिहोत्र निवहे कर्मौघ चण्डानिल-
प्रौढिम्ना बहुलीकृते निपतितं सन्ताप चिन्ताकुलम् ।
मातर्मां परिषिञ्च किंचिदमलैः पीयूष वर्षैरिव
श्रीकामाक्षि तव स्मित द्युतिकणैः शैशिर्य लीलाकरैः ॥ ९४॥

भाषाया रसनाग्र खेलन जुषः शृङ्गार मुद्रासखी-
लीलाजात रतेः सुखेन नियम स्नानाय मेनात्मजे ।
श्रीकामाक्षि सुधामयीव शिशिरा स्रोतस्विनी तावकी
गाढानन्द तरङ्गिता विजयते हासप्रभा चातुरी ॥ ९५॥

सन्तापं विरली करोतु सकलं कामाक्षि मच्चेतना
मज्जन्ती मधुरस्मिता मरधुनी कल्लोल जालेषु ते ।
नैरन्तर्य मुपेत्य मन्मथ मरुल्लोलेषु येषु स्फुटं
प्रेमेन्दुः प्रतिबिम्बितो वितनुते कौतूहलं धूर्जटेः ॥ ९६॥

चेतःक्षीर पयोधि मन्थर चलद्रागाख्य मन्थाचल-
क्षोभ व्यापृति सम्भवां जननि ते मन्दस्मित श्रीसुधाम् ।
स्वादं स्वाद मुदीत कौतुक रसा नेत्रत्रयी शांकरी
श्रीकामाक्षि निरन्तरं परिणम त्यानन्द वीचीमयी ॥ ९७॥

आलोके तव पञ्चसायक रिपो रुद्दाम कौतूहल-
प्रेङ्खन्मारुत घट्टन प्रचलिता दानन्द दुग्धाम्बुधेः ।
काचिद्वीचि रुदञ्चति प्रतिनवा संवित्प्ररोहात्मिका
तां कामाक्षि कवीश्वराः स्मितमिति व्याकुर्वते सर्वदा ॥ ९८॥

सूक्तिः शीलयते किमद्रि तनये मन्दस्मितात्ते मुहुः
माधुर्यागम सम्प्रदाय मथवा सूक्तेर्नु मन्दस्मितम् ।

इत्थं कामपि गाहते मम मनः सन्देह मार्गभ्रमिं
श्रीकामाक्षि न पारमार्थ्य सरणि स्फूर्तौ निधत्ते पदम् ॥ ९९॥

क्रीडालोल कृपा सरोरुह मुखी सौधाङ्गणेभ्यः कवि-
श्रेणी वाक्परिपाटि कामृत झरी सूती गृहेभ्यः शिवे ।
निर्वाणाङ्कुर सार्व भौम पदवी सिंहासनेभ्य स्तव
श्रीकामाक्षि मनोज्ञ मन्दहसित ज्योतिष्कणेभ्यो नमः ॥ १००॥

आर्यामेव विभाव यन्मनसि यः पादारविन्दं पुरः
पश्यन्नारभते स्तुतिं स नियतं लब्ध्वा कटाक्षच्छविम् ।
कामाक्ष्या मृदुल स्मितांशु लहरी ज्योत्स्ना वयस्यान्विताम्
आरोह त्यपवर्ग सौध वलभी मानन्द वीचीमयीम् ॥ १०१॥

मन्दस्मित शतकं सम्पूर्णम् ॥
इति श्री मूक पञ्चशती सम्पूर्णम् ॥